

Wéér die vooroordelen

Studenten en docenten van kleur worden buitengesloten en krijgen vaak nare opmerkingen. 'Ik voel me soms slecht'

War on terror 'Geweld is lang niet altijd de beste optie'

Eerwraak De zeshonderd jaarlijkse meldingen zijn een topje van de ijsberg, vreest expert Janine Janssen. 'We moeten samen een keerpunt zien te bereiken'

12

De kracht (maar ook de idiotie) van de massa

8

WIKIPEDIA

Mare

Mare (universiteitsblad) sprak met drie medewerkers van de Universiteit Leiden die de online encyclopedie beheren. 'In plaats van op je telefoon te scrollen, ben je de algemene kennis van de mensheid aan het verbeteren'

Gered Naoko Abe over de 'macht van Japanse bloesem'

14

Drie tentamens in één week is te veel

Eerstejaars rechtenstudenten krijgen te veel tentamens in een te korte tijd, vindt de faculteitsraad. Dat is schadelijk voor de resultaten én het onderwijs. 'Zo draai je colleges de nek om.'

DOOR VINCENT BONGERS

De opleidingen van rechtsgeleerdheid krijgen in juni een visitatiecommissie over de vloer die gaat beoordelen of de studies voldoen aan de kwaliteitseisen. Alle opleidingen sturen voor de bijeenkomst een zogeheten zelfevaluatie naar de commissie. Daar zitten stukken bij over de kernvisie (de nieuwe bachelorstructuur die rechten aan het opzetten is), een selectie uit vakmateriaal en een steekproef uit recente scripties. De faculteitsraad besprak onlangs de zelfevaluaties en personeelsraadslid Gelijk Molier maakte van de gelegenheid gebruik om te pleiten voor een aanpak van een hardnekkig probleem bij rechtsgeleerdheid. 'Er staat in de zelfevaluatie van rechtsgeleerdheid dat er wordt gestreefd naar de optimale roostering van de tentamens', zei Molier.

'Ik roep al jaren dat het tentamenrooster in het eerste bachelorjaar, blok 1, juist niet optimaal is.' De studenten hebben dan drie tentamens in ongeveer een week. 'De vrijdag voor de tentamens is er nog een werkgroep. De maandag of dinsdag daarop is het eerste tentamen, donderdag volgt tentamen twee, en de maandag daarop de laatste.' Studenten krijgen daardoor te weinig voorbereidingstijd. 'Ook de goede eerstejaars hebben iets meer tijd nodig.' Door de tijdsdruk bereiden studenten hun werkgroepen in de laatste onderwijsweek niet meer voor. 'Dat willen we niet, zeker niet in het kader van de kernvisie. We willen juist activerend onderwijs. Je draait dat op deze manier echt de nek om.' Ook voor de financiële situatie van de faculteit is het mogelijk gunstig om de tentamens anders in te delen. 'Nu haken veel eerstejaars vroeg af en dat brengt de faculteit in financiële problemen. Als we dit rooster veranderen, gaat het aantal studiepunten wellicht omhoog.' Molier had een suggestie om het knelpunt op te lossen. 'Kunnen we niet een week eerder met het onderwijs beginnen? We kunnen dan een week eerder met het onderwijs stoppen, dan is het tentamenprobleem in het eerste blok getackeld. 'Nu is het nog zo dat we in de eerste onderwijsweek alleen maar drie Leiden Law Practices-bijeenkomsten hebben (LLP is begeleidingsprogramma voor de eerstejaars, red.). Om nou, met alle respect, de hele eerste week aan het LLP te besteden, vind ik een beetje too much.' Het faculteitsbestuur ging niet inhoudelijk in op het voorstel.

Drie diploma's voor docenten: 'Zo werkt de bureaucratie'

Personeelsraadslid Gelijk Molier zag nog een probleem in de zelfevaluatie van rechtsgeleerdheid: wéér een nieuwe bevoegdheid om onderwijs te mogen geven. 'Er wordt in het stuk gepleit voor de komst van een zogeheten "medior kwalificatie onderwijs (Mko)" voor medewerkers die onderwijs geven. Daar ben ik tegen.' Jonge docenten moeten al verplicht een basis-kwalificatie onderwijs (Bko) halen, waarmee ze kunnen aantonen dat ze de vaardigheden hebben om onderwijs te geven. Voor meer ervaren medewerkers is er de senior kwalificatie onderwijs (Sko).

'Die laat zien dat je didactisch en onderwijskundig sterk bent en een bijdrage levert aan de ontwikkeling van onderwijs overstijgend aan je eigen vak of vakgroep', aldus de website van de universiteit. De Bko is verplicht en dat is ook heel goed, stelt Molier, maar het kost veel tijd om te halen. 'Maar zo werkt vervolgens de bureaucratie: alleen een Bko is niet genoeg. We moeten ook een sko invoeren. Maar heel weinig mensen hebben die al, dus laten we nog maar iets introduceren. Een Mko. Zo zijn we heel veel tijd kwijt aan het leren hoe je les moet geven. Ik vind dat een slechte ontwikkeling. Zeker in het kader van de hoge

werkdruk. Het gaat er op uitdraaien dat iedereen al die kwalificaties moet halen.' 'Een Mko is niet verplicht', reageerde onderwijs-beleidsmedewerker Laura Buissink. 'Het gaat er meer om docenten die zich zeer inzetten voor het onderwijs, meer waardering voor hun werk te laten krijgen.' 'Ik denk dat we de discussie over de kwalificaties onderwijs in een ander kader moeten voeren', vond Jan Crijns, de portefeuillehouder onderwijs van het bestuur. 'Willen we dat verder professionaliseren? Daar moeten we zeker nog een keer over praten.'

Onderzoek naar omstreden optreden beveiligers hervat, door nieuw bureau

Adviesbureau Berenschot gaat het onderzoek uitvoeren naar het omstreden optreden van de universitaire beveiliging tijdens en na de pro-Palestina-demonstratie van 9 november vorig jaar.

DOOR MARK REID

Dat heeft de universiteit aan Mare bevestigd. Het onderzoek is op dit moment al gaande. Eind vorig jaar kwamen de beveiligers die door de universiteit waren ingehuurd in opspraak toen zij na een pro-Palestina demonstratie in

het Haagse Wijnhavengebouw verschillende docenten en een student over straat hadden achtervolgd. Dat optreden leidde tot veel kritiek vanuit de universitaire gemeenschap. Nadat de universiteitsraad had aangedrongen op een onafhankelijk onderzoek had de universiteit in december cor Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement gevraagd de gebeurtenissen te bekijken. cor kwam niet veel later zelf in opspraak toen bleek dat het bureau mede was opgericht door Erwin Muller, de decaan van de faculteit Governance and Global Affairs, die zelf ook aanwezig was bij de

demonstratie en daar demonstranten vermanend had toegesproken. Volgens universiteitswoordvoerder Renée Merkw was er 'geen enkele belemmering in de onafhankelijkheid', maar de universiteitsraad uitte sterke kritiek op de schijn van belangenverstrengeling. Op 11 december maakte het college van bestuur bekend dat cor de onderzoekopdracht had teruggegeven omdat er niet voldoende mensen mee wilden of konden werken aan het onderzoek. De resultaten van het nieuwe onderzoek door Berenschot worden op zijn vroegst eind mei verwacht.

Was dit de laatste Werfpop?

Leids festival Werfpop, het Singelparkdiner en het Koningsdag Festival Leiden gaan dit jaar niet door. De belangrijkste redenen voor het afzeggen van de evenementen zijn de toegenomen kosten en de afname in subsidies.

DOOR POL KOOPMAN
FOTO TACO VAN DER EB

Werfpop maakte bekend in elk geval de editie van 2024 af te zeggen. 'Door de jaarlijks stijgende kosten is er een grote investering aan de voorkant nodig om het festival te organiseren', schrijft de organisatie. 'Zonder de aanvullende subsidie kunnen wij deze investering niet op een verantwoorde manier doen.' De organisatie van het Singelparkdiner, voorheen Leiden Culinaire geteten, laakt in het *Leidsch Dagblad* de gemeentelijke regelgeving. Organisator Thijs Hemmes: 'We zijn te veel uren kwijt aan randzaken en het moet als vrijwilligersorganisatie wel leuk blijven.' Ook hekelde Hemmes de

toegenomen kosten: 'De kosten zijn ten opzichte van vier jaar geleden flink gestegen... en sponsoren zijn ook niet meer zo happig.' Het Koningsdagfestival op de Garenmarkt gaat om dezelfde redenen niet door. Vorig jaar heeft 'de organisatie al diep in de buidel moeten tasten, waardoor de gehele buffer is opgebruikt. Dit, samen met onvoldoende financiële steun van de gemeente Leiden, heeft de organisatie gedwongen tot deze moeilijke beslissing'. Een kleiner festival aan de Lammermarkt gaat wel door.

Ik weet er genoeg van om te kunnen zeggen: weg met cultuur!

De geesteswetenschappen worden vaak geassocieerd met de studie van cultuur. En niet ten onrechte: geesteswetenschappers houden zich inderdaad vaker dan veel andere wetenschappers (maar niet allemaal, denk aan de antropologen bijvoorbeeld) met uitingen van cultuur bezig. Vroeger dacht je dan aan een literair werk, een muzikale compositie of een bijzondere traditionele manier van kersen innemen. Tegenwoordig lijkt de notie van cultuur wat versmald en wordt het overwegend gebruikt om gedrag uit te leggen. Als een "lichtgetinte" dader van een misdaad, bij voorkeur gewelddadig, wordt besproken, duurt het meestal niet lang voordat diens cultuur erbij wordt gehaald als uitleg voor diens onoverkoombare drang tot het begaan van gewelddadige misdaden (let wel, dit geldt niet voor iedereen; in het geval van een niet-lichtgetinte dader die tegen een vrouw met wie hij het hartgrondig oneens is "daar moet een piemel in!" roept, is de communis opinio dat dit geen enkele relatie heeft met de cultuur waar de piemelroeper in kwestie toe behoort). Nu houd ik mij al enige decennia bezig met cultuur en uitingen van cultuur. Literaire werken, muzikale composities, idiosyncratische manieren van voedsel innemen – ik denk dat ik wel begrijp hoe dit soort dingen deel uitmaakt van de ingesleten netwerken van gedragingen die samen een cultuur vormen. Dat is uit te leggen. Ik heb altijd meer moeite gehad met cultuur als datgene wat gedrag uitlegt. Toen ik nog wel eens interculturele trainingen gaf, liep ik altijd tegen empirische feiten aan zoals het gegeven dat voor elke Koreaan (Duitsers/Nederlander/Pakistaan/etcetera) die zich gehoorzaam tegenover autoriteit toonde, je er ook een kon vinden die zich er mordicus tegen verzette.

linguïstische entiteit op het Koreaanse schiereiland bestaan - historisch Korea. De Koude Oorlog trok deze staat ongevraagd uit elkaar in twee delen met Noord-Korea en Zuid-Korea als resultaat. Toen de 38ste breedtegraad die deze jonge staten scheidde nog niet hermetisch afgesloten was, vluchtte menig linksegeoriënteerde zuiderling naar het noorden en kozen die grondbezitters en ondernemers uit het noorden die niet hangend aan een lantaarnpaal waren geëindigd het hazenpad naar het zuiden. Met andere woorden, ook de genenpool op het Koreaanse schiereiland was goed en redelijk gelijkmatig door elkaar gehusseld. Fast forward vijftig, zestig, zeventig jaar: er is bijna een laboratoriumsituatie ontstaan op het schiereiland. Twee samenlevingen die meer elkaar tegengesteld zijn dan Noord- en Zuid-Korea zijn moeilijk denkbaar, het gevolg van decennia van keuzes maken ingekaderd door de recente en directe omstandigheden (de Koude Oorlog, het machtsvacuüm na het vertrek van kolonistator Japan, de aanwezigheid van de vs en de Sovjet-Unie, de Koreaanse Oorlog, de aanwezigheid van aantrekkelijke ideologieën en oneindig veel aanmerkelijke kleinere factoren zoals regionale machtsconfiguraties, lokaal politieoptreden of de gesteldheid van de landbouwgrond) en niet keuzes geconditioneerd door bijvoorbeeld het confucianisme (wat zou leiden tot eerbied voor ouderen en respect voor autoriteit). Noord-Koreanen die naar Zuid-Korea vluchten, aarden daar vaak slecht of zelfs niet. De aanwezigheid van een gedeelte verleden tot 1945 en die van een gedeelde taal, blijken niet genoeg. Vijf eeuwen van neo-confucianisme lijken de facto verdwenen. Overgeërfde cultuur die gedrag bepaalt in Noord- en Zuid- is er simpelweg niet, slechts gedeeld dna. (Maar wat betekent dat nog als de gemiddelde Noord-Koreaan door ondervoeding nu 15 centimeter korter is dan de gemiddelde Zuid-Koreaan?) Wat er wel is, en in overvloed, zijn gedragingen geconditioneerd door gebeurtenissen, ideeën en structuren die niet inherent aan bepaalde groepen mensen zijn verbonden, anders dan door contingentie. Anders gezegd, het had ook allemaal anders kunnen zijn. Cultuur is uiteindelijk niet veel anders dan een bepaalde en tijdelijke constellatie van elementen die universeel menselijk zijn. 'Potentially every culture is all cultures', zoals Paul Feyerabend het ooit verwoordde. Cultuur legt niets uit, maar moet juist uitgelegd worden. Cultuur die uitlegt, is weinig anders dan een verzameling gestolde vooroordelen; cultuur die uitgelegd wordt leidt tot begrip, maar misschien moet het maar eens een andere naam krijgen. Weg met cultuur!

Remco Breuker is hoogleraar Koreastudies

Hoe werkt stress vanwege armoede door in dagelijkse beslissingen? 'Uit de problemen komen is makkelijker gezegd dan gedaan.'

DOOR ELSE VAN DER STEEG

In de armoedefuik telt alleen vandaag

Wat doet het gevoel van geldgebrek met je? Promovendus Leon Hilbert onderzocht de psychologische effecten van financiële schaarste op het maken van keuzes. Hij ontdekte dat schaarste leidt tot een prioriteit van het nu over de toekomst en dat mensen door vermijdingsgedrag in een armoedefuik kunnen belanden. Het onderzoek bestond uit drie onderdelen, zegt Hilbert. 'In het eerste deel ontwierpen we een huishoudtaak, waarbij deelnemers met een bepaald geldbedrag in een simulatie moesten rondkomen. Mensen doen een taak, de "werkweek", en daarna krijgen ze uitbetaald. Vervolgens krijgen ze een lijst met onkosten zoals boodschappen en de verzekering.' Sommige deelnemers kregen genoeg geld, anderen te weinig. 'De mensen die te weinig betaald krijgen komen dan na een tijdje in de schulden. Dit onderzoek deed ik aan de start van mijn promotietraject, toen er veel werd gepubliceerd over de financiële-schaarste-theorie. Maar de meeste studies kwamen uit het veld: bijvoorbeeld onderzoek naar hoe het gedrag van boeren verandert voor en na de oogst als er wel of geen schaarste is. Wij keken in het lab: daar kun je echt geïsoleerd de psychologische effecten testen. Het enige nadeel is dat mensen weten dat ze een studie doen. Dat is toch anders dan de echte stress van niet weten of je je boodschappen kunt betalen.'

Om dat probleem op te vangen, verbond Hilbert methoden uit de psychologie en gedragsconomie. 'Als participant kreeg je echt minder betaald voor je deelname als je in de schulden eindigde. De echte betaling hing dus af van de uitkomsten in het lab. Dat leek te werken. We zagen dat mensen met schulden zich richtten op kortetermijnoplossingen die soms schadelijk waren op lange termijn. We gaven ze bijvoorbeeld de keus: wil je meteen een extra bedrag krijgen of later in het experiment een groter bedrag krijgen, maar waar je dus langer op moet wachten? Het totaalbedrag op korte termijn is lager, maar men-

sen met lage inkomens hebben het direct nodig, voor bijvoorbeeld boodschappen, dus kozen ze toch daarvoor.' De centrale vraag: wat doet armoede psychologisch met je? 'Het heeft effect op de beslissingen die je neemt. Weinig geld hebben is een stressvolle ervaring. Men richt de aandacht op dat probleem, maar andere zaken kunnen ze dan over het hoofd zien.'

Het is moeilijk om te bepalen hoe verschillende zaken op elkaar inspelen. 'Weinig geld betekent vaak ook: vaker ziek, mindere educatie. Dus wat is nou de causale samenhang? Nemen mensen slechte beslissingen en komen ze daardoor in de problemen of is het andersom? Het is niet zo dat mensen met minder geld niet kunnen plannen. Hoe je financiële situatie eruitziet bepaalt echt hoe je beslissingen neemt. In het geval van de huishoudtaak ging het concreet over bedragen, maar deze beslissing speelt bijvoorbeeld ook bij de vraag: ga je eerst studeren of direct werken. Of neem gezondheidszorg: je moet naar de dokter, maar dat kost nu even geld, dus stel je het uit.' 'Mijn hypothese was: de omstandigheden beïnvloeden de beslissing.' Dat bleek in het geval van de huishoudtaak inderdaad zo te zijn. Bij het volgende onderdeel, een landelijk onderzoek naar vermijdingsgedrag, wees het causale verband niet zo duidelijk een kant op.

'Mensen die financiële problemen ervaren, vermijden vaak om hun financiën te regelen. Voorbeeld: als je brieven van de belastingdienst niet opent, stapelen ze zich op en wordt het steeds erger. Het werkt twee kanten op: vermijden zorgt voor financiële problemen, en problemen zorgen voor vermijdinggedrag. Als mensen voelen dat ze controle hebben, kunnen ze er nog mee omgaan, óók als ze weinig geld hebben. Maar als je de grip verliest over financiën, dan begin je ook te vermijden.'

Volgende vraag: is die link tussen controleverlies en financiële problemen universeel? 'Daarom deden we een groot onderzoek in 51 landen. Tot nu toe zijn deze studies vooral uitgevoerd in westerse landen, we gingen er gewoon

vanuit dat de samenhang tussen financiële schaarste en controlegebrek universeel zou zijn, maar dat bleek niet zo te zijn. In collectivistische en traditionele landen, landen waar familiebanden en religie belangrijker zijn, is die samenhang veel minder aanwezig. Misschien is het daar veel normaler dat je elkaar helpt, en is het in de samenleving minder belangrijk hoeveel geld je hebt.'

In landen met een hoger bruto binnenlands product en sterkere individualistische waarden, veel westerse landen, is de samenhang tussen die twee factoren veel groter. 'We hebben veel instituties om mensen met financiële problemen te ondersteunen. In Nederland kun je bijvoorbeeld toeslagen aanvragen. Maar misschien werkt dat minder goed tegen het gevoel van controleverlies dan in landen waar het lenen via kleinere groepen, zoals binnen de familie, gebeurt.'

Soms is de financiële stress het gevolg van een opeenstapeling van narigheid. 'Het begint bijvoorbeeld met een scheiding, waarna je ook je baan kwijtraakt. Die situatie heeft invloed op je mentale gezondheid en kan je gedrag beïnvloeden. Mensen krijgen boetes, die boetes lopen op. Het idee is nu vaak: als je maar boetes blijft geven betalen mensen uiteindelijk wel. Maar in de praktijk leidt het vooral tot nog meer controleverlies en dus uitstelgedrag. Het is makkelijker gezegd dan gedaan: hoe kunnen we iemand in de problemen helpen om daar weer uit te komen?'

Juist op de aanpak valt nog iets te verbeteren, denkt Hilbert. 'Uit ons onderzoek blijkt dat met name de ervaring van geldgebrek zelf het probleem is. We moeten mensen het gevoel teruggeven dat ze meer controle hebben over hun financiën. Als ze het gevoel hebben dat ze grip hebben op hun financiën, kunnen ze zichzelf beter helpen.'

Leon Hilbert, *Decisions under Financial Scarcity*. Promotie is woensdag 27 maart

Buitengesloten

Vandaag is het de internationale dag tegen racisme en discriminatie. Ook Leidse studenten en medewerkers hebben nog steeds te maken met vooroordelen en kwetsende opmerkingen. 'Ze begrijpen niet dat ik erbij hoor.'

DOOR ELENA VAN DER KLOK
FOTO'S TACO VAN DER EB

'Wie zijn je échte ouders?'

'Ik ben een kokosnoot', zegt Ruchi van Zoelen, bachelorstudent international relations. 'Ik ben bruin van buiten en wit van binnen.' Toen ze twee jaar oud was, werd ze geadopteerd uit India. 'Ik wist dat natuurlijk altijd al; mijn ouders zijn letterlijk wit. Het is ook nooit iets geweest waarvoor ik me heb geschaamd. Vroeger zeiden sommigen dan wel eens: "Oh, wat zielig." Maar ik ben helemaal niet zielig.'

Van Zoelen is erg open over haar achtergrond. 'Mensen stellen veel vragen, en dat vind ik niet erg. Het is vaak de manier waarop de vragen worden gesteld die mij raakt. Bijvoorbeeld: "Wie zijn je échte ouders?" Dat kan ik als kwetsend ervaren. Ik weet echt wel wat je bedoelt, maar je zegt het onhandig.'

Ook op de universiteit maken studenten wel eens storende opmerkingen. 'Er werd een keer gevraagd: "Zijn er nou eigenlijk veel mensen van kleur in Leiden?" En toen antwoordde iemand: "De mensen van kleur die ik ken, tellen eigenlijk niet, want ze zijn of geadopteerd of Aziatisch." Toen hij dat zei, keek hij naar mij en mijn Chinese vriendin. Ik vond die opmerking bijzonder. Hij denkt dat als je geadopteerd bent je geen discriminatie of racisme kunt ervaren. Maar dat slaat natuurlijk nergens op.'

Van Zoelen ervaart dat ze tussen groepen in valt en buitengesloten wordt. 'Internationals zijn altijd heel blij wanneer ze mij zien, want ze denken dan: hé, dat is iemand van kleur. Maar zodra ik zeg dat ik Nederlands ben, haken ze gelijk af. Dit doet me wel wat. Het is dus alleen interessant als ik het volledige plaatje heb. Mijn huidskleur is niet genoeg.' Bij de uitvaart van haar stiefopa wisten ze over het hoofd gezien. 'Vanwege mijn huidskleur wisten veel ouderen niet dat ik de kleindochter was. Ze begrepen niet dat ik bij de familie hoor. Dat vond ik best wel hard.'

Thuis in Hengelo valt Van Zoelen vanwege haar huidskleur dus op, maar in Leiden ook. 'Ik ben lid van studentenvereniging de Dinsdag Avond Club en daar zie ik bijvoorbeeld weinig mensen van kleur. Op een gegeven moment kwam zelfs een zwarte jongen naar mij toe die zei: "Oh my god, eindelijk iemand met een buitenlandse achtergrond".'

Volgens haar is er dan ook 'veel werk aan de winkel', ook voor de universiteit. 'Mijn buitenlandse vrienden en ik merken eigenlijk helemaal niet dat de universiteit actief met inclusiviteit bezig is.'

'Wel had de universiteit vorig jaar een filmpje gemaakt over micro-agressie. Ik denk dat dat helpt. Je maakt dan duidelijk wat zoets is. Alleen veel reacties onder die video waren van: "Wat een aanstellerij." Dit liet eigenlijk gelijk zien dat zo'n filmpje dus nodig is.'

LIPSIUS

‘Jij bent gebrainwashed door China’

‘Iemand zei tegen mij: “Jij begrijpt het allemaal niet. Jij bent gebrainwashed door de Chinese overheid”, vertelt Yubo Guan. Ze komt oorspronkelijk uit Beijing, maar doet nu de master Asian studies in Leiden.

Guan legt uit dat het tijdens haar colleges soms over Xinjiang gaat, dat is een regio in het noordwesten van China waar de Oeigoerse moslimminderheid wordt onderdrukt. ‘Maar volgens studiegenoten mag ik hier geen mening over hebben. Zij zeggen dat de Chinese staat de sociale media die ik gebruik controleert. Hierdoor zou ik het grotere plaatje niet meer zien.’

Voor dit soort reacties was Guan al bang voordat ze naar Nederland kwam om te studeren. ‘Ik ben juist hier gaan studeren omdat ik geïnteresseerd ben in het westerse perspectief: daarom heb ik hiervoor ook politicologie gedaan. Maar China heeft momenteel een negatief imago. Veel mensen hebben een probleem met het land. Dus daarom voel ik me soms slecht als ik mijn land wil steunen.’ In de context van Xinjiang zou ze graag tegen haar studiegenoten willen zeggen: ‘De Chinese overheid is óók niet goed tegenover óns. Je kan niet alleen kiezen om de Oeigoerse minderheid te steunen en niet te geven om de Han-Chinezen die ook worden onderdrukt. Maar nu ik zo vaak dit soort reacties krijg, wil ik mijn mening niet meer delen.’ Het vooroordeel dat studenten hebben over Chinezen neemt Guan mee in haar dagelijks leven. ‘Ik heb het gevoel dat mensen eerder met Koreanen of Japanners willen omgaan. Zij worden gezien als liberaler dan Chinezen. Wij zouden allemaal communisten zijn.’

En ook hoogleraren hebben haar wel eens buitengesloten. ‘Toen ik mijn pre-master deed in Leiden voelde ik me op sommige momenten niet op mijn gemak. Bijvoorbeeld bij het vak *Regionalism in Asia*. In die les was ik de enige niet-Nederlandse student. Het hoorcollege werd in het Engels gegeven maar tijdens de pauze bleef de professor in het Nederlands praten. Ik werd geïrriteerd en voelde me echt buitengesloten.’

Gelukkig ervoer ze steun vanuit studiegenoten. ‘Een vriend heeft me toen geholpen om alles te vertalen. Dat hielp wel.’ Verder ziet Guan racisme om haar heen, in verschillende varianten. ‘Ik hoorde van vrienden dat een student had gezegd dat hij Japanse cultuurlessen volgt zodat hij later met een Japanse kan trouwen. Dit voelde verkeerd voor mij. Mensen worden dan gezien als object. Ze worden niet gerespecteerd als individu. Misschien vind je Japanse vrouwen wel schattig, maar heb je dan niet gewoon last van een soort *yellow fever*?’

PIETER

‘Wat gaan we nu daadwerkelijk doen?’

‘Op een dag riep iemand: “LeBron!” Ik weet niet of het kwam door de sneakers die ik droeg dat deze persoon dacht dat ik de basketballer van de LA Lakers was, maar het was een beetje raar. Mijn reactie was: “Oké?” Ivan Simpson-Kent, universitair docent ontwikkelings- en onderwijspsychologie, is Afro-Amerikaans ‘gemengd met een beetje Chinees en Spaans’ en komt uit West Philadelphia. ‘West Philly is relatief divers. Het bestaat uit ongeveer 44 procent zwarte mensen, 44 procent witte mensen. De rest is Latino, Chinees of iets anders.’

Toch is Simpson-Kent een erg witte omgeving gewend. ‘Ik ging naar een overwegend witte middelbare school en naar nogal witte universiteiten. En Leiden is ook erg wit.’ Maar volgens hem betekent dit niet per se dat West Philadelphia diverser is dan Leiden. ‘Ik denk dat te veel mensen diversiteit interpreteren als hoe je eruitziet of waar je vandaan komt. Maar het is ook een mentaliteit. Je kunt mensen hebben die zwart zijn, bankier worden, en dan zoals alle bankiers gaan denken. Dus niet alleen je achtergrond telt mee.’

Simpson-Kent ziet dat Universiteit Leiden diversiteit belangrijk vindt. Maar of de universiteit ook snapt wat diversiteit precies inhoudt, is twijfelachtig. ‘Je kunt wel zeggen dat je om iets geeft, maar doe je er ook daadwerkelijk wat aan? Hoeveel ben je bereid op te offeren om te laten zien dat het je echt iets kan schelen?’

‘Ik kan bijvoorbeeld op mijn Instagram #feminism posten en evenementen rondom feminisme organiseren. Maar hoe weet je dan hoe feministisch ik eigenlijk ben? Hoeveel heb ik echt gedaan om iemands leven beter te maken? Heb ik bijvoorbeeld gesprekken met vrouwen gevoerd over feminisme?’

Diversiteit brengt volgens de universitair docent veel ongemak met zich mee. ‘Diversiteit betekent dat je in de buurt van mensen zult moeten zijn die een heel andere mening hebben dan jij. Als te veel mensen hetzelfde doen of op dezelfde manier denken, zul je geen vooruitgang boeken.’

We moeten zonder enig vooroordeel met elkaar om kunnen gaan. ‘Het maakt niet uit wie of wat je bent: hoogleraar, PhD, student of conciërge. Je bent een mens, daar gaat het om, dus moeten we elkaar zo behandelen. Dat wil ik graag zien.’

Wie zijn de Leidse Wikipedianen?

WIKIPEDIA

Door **Mark Reid**

Wikipedia: is de online encyclopedie een onbetrouwbare bron of juist van onschatbare waarde? *Mare (universiteitsblad)* sprak met drie medewerkers van de **Universiteit Leiden** die talloze uren zitten te tikken om de kennis van de mensheid te verbeteren, maar ook lemma's opschonen van hoogleraren die te veel aan **zelfpromotie** doen. 'Als ik 's nachts om kwart over twee iets schrijf, heeft iemand anders er om tien voor half drie twee tikfouten uitgehaald.'

Jos Damen

(gebruikersnaam: 'Liever niet in de krant')
Hoofd bibliotheek **Afrika-Studiecentrum Leiden**

^ Idioot

'Het concept van Wikipedia is eigenlijk idioot, want het gaat uit van de **kracht van de massa**. Maar dat is tegelijkertijd ook de **idiotie van de massa**. De grootste schreeuwers krijgen gelijk, niet degene met de meeste kennis. Desondanks werkt het toch, dat is heel apart. Wikipedia staat al twintig jaar consequent in de top tien meest gebruikte websites ter wereld. 'Ik vind mezelf niet echt een **Wikipedian**. Ik hobby wel wat en ik gebruik het ook voor het werk. Dat doe ik al vrij lang, al meer dan achttien jaar. 'Het idee dat je samen met de andere mensen iets doet is heel leuk. Ik doe veel 's nachts, want overdag heb ik niet zoveel tijd. Als ik om kwart over twee iets schrijf, heeft iemand anders er om tien voor half drie twee tikfouten uitgehaald.'

^ Eerste artikel

'Het eerste artikel waaraan ik heb bijgedragen, was van een Nederlandse dichter, **Pé Hawinkels**. Ik had een lijstje van zijn dichtbundels, vertalingen en zijn werk voor **Herman Brood** toegevoegd. Ik ben een **bibliothecaris**, dus ik hou van feitjes en van namen en rugnummers.'

^ Tienduizend foto's

'Ik gebruik Wikipedia ook om **Afrikaans erfgoed** te promoten. Er kwam een keer een Amsterdamse hoogleraar met een verzameling dia's mijn kamer binnen, die waren van haar vader geweest die in de jaren dertig in **Sierra Leone** had gezeten. We hebben die foto's gedigitaliseerd en op **Wikimedia** gezet. Daar werden ze heel populair. Dus dacht ik: hé, dat is een leuk trucje. 'Zo hebben we ook de foto's van de viroloog **Roel Coutinho**, die als jonge dokter in de jaren '70 bij de rebellenbeweging van **Guinee-Bissau** zat, gedigitaliseerd. Er staan mensen op die later beroemd zijn geworden zoals de eerste president van Guinee-Bissau. Ik heb twee student-assistenten aan het werk gezet om er beschrijvingen in het Engels en Portugees bij te zetten, zodat mensen in Guinee-Bissau er ook wat aan hebben. 'In totaal hebben we met het Afrika-Studiecentrum over de jaren zo'n tienduizend foto's geüpload. Dat kost geld, tijd en moeite. Ik doe het ook alleen onder voorwaarde dat de foto's onder een open licentie worden gedeeld. Het voelt dan alsof we iets teruggeven, want iedereen kan het zo gebruiken. Het doet me vooral veel plezier als ik zie dat de foto's in Wikipedia in Afrikaanse talen worden gebruikt. Als ik kijk waar die foto's belanden, vind je de vreemdste dingen. Een van die foto's uit Guinee-Bissau staat nu bij het lemma **Impfpistole** in de Duitstalige Wikipedia.'

^ Nobelprijs

'Het klinkt wat gek uit mijn mond, maar Wikipedia moet je als onderzoeker of student niet als bron gebruiken. Je moet kijken waar Wikipedia die bewering vandaan heeft.

Jos Damen

Bron: Margreet van Dijk / Wikimedia

Bron: Afrika-Studiecentrum / Wikimedia

'Ik heb studenten in een college wel eens een artikel op Wikipedia laten schrijven in plaats van een essay. Bij eentje gebeurde iets grappigs: zij had het artikel over **Ellen Johnson Sirleaf** uitgebreid van zes regels naar een A4'tje en het van bronnen voorzien. Twee weken later kreeg Johnson Sirleaf de **Nobelprijs voor de Vrede** en was dat artikel het best bekeken lemma op de Nederlandstalige Wikipedia. Er zijn weinig onderzoekers die vijftienduizend lezers in een week krijgen.'

Carolien van Zoest

(gebruikersnaam: CvZ) Secretaris/redacteur **Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten (NINO)**

^ To-do-lijstje

'Er staan behoorlijk veel dingen over het **oude Egypte** op Wikipedia die niet heel accuraat zijn. De Engelse Wikipedia is op dit gebied beter geïnformeerd dan de Nederlandse. Ik krijg dan de neiging om dat allemaal aan te passen, maar ik heb me ook al heel vlot gerealiseerd dat dat een levenstaak is die ik niet op mij ga nemen. 'Ik heb wel een **to-do-lijstje** voor mezelf, dat houd ik bij in een app of op mijn **user page**. Soms kom ik via-via een interessant persoon tegen die nog geen lemma heeft op de Nederlandse Wikipedia. En dat zet ik dan op een lijstje.'

^ Sterke vrouwen

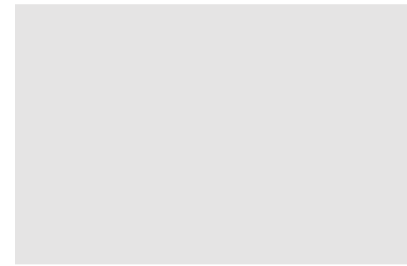
'Er zijn nog heel veel dingen die ontbreken op Wikipedia. Ik schrijf niet eens heel veel over het oude Egypte, meer over mensen die het **Nabije Oosten** bestudeerden, en als het even kan vrouwen. Van alle biografieën op Wikipedia gaat maar 19 procent over vrouwen. Als feminist vind ik dat natuurlijk een ramp, dus toen ben ik na gaan denken wat ik zelf kan bijdragen. Daar besteed ik denk ik tegenwoordig de meeste tijd aan. 'De archeologen die in de negentiende eeuw in de Levant hebben opgegraven zijn natuurlijk allemaal mannen, maar als je wat beter kijkt, zie je dat achter iedere bekende man een sterke vrouw staat. Ook bij deze archeologen. De bekende Britse archeoloog **William Flinders Petrie** was bijvoorbeeld getrouwd met **Hilda Petrie**, die twee waren echt een team. Hij had de leiding over het archeologisch werk, zij leidde het huishouden. Maar dat hield ook in: eten voor de arbeiders, en het uitbetalen van de lonen. En zo heb je nog meer van dat soort duo's.

^ Meer bijdragen

'Ik heb het idee dat er weinig mensen zijn aan **de universiteit** die zich heel erg met Wikipedia bezighouden, het zijn vooral een paar individuen. Maar ik zou het wel leuk vinden als docenten het gebruik wat meer zouden aanmoedigen onder studenten. Als die toch bezig zijn met onderzoek en de boeken open hebben liggen, kunnen ze ook meteen een **voetnoot** toevoegen aan een lemma. En dan meteen in het Engels of andere talen. 'Er zit bij universiteiten een heleboel **potentieel**. Ik zie vaak artikelen waarvan ik denk dat iemand met een beetje vakkennis er heel eenvoudig een beter stuk van kan maken. Het is een goede manier om je vakgebied bekend te maken bij leken. Andersom weet ik niet of je zou moeten aansporen dat mensen het meer gebruiken voor **wetenschappelijk onderzoek**. Ik denk dat de universiteit meer zou moeten bijdragen aan Wikipedia dan het gebruiken.

^ Rommelen

'Als je Wikipedia wil editen moet je gewoon beginnen en je niet laten afschrikken. De handigste tip is een vergelijkbaar artikel zoeken, dat kopiëren en aanpassen naar wat je zelf wil. En ook als je het niet perfect krijgt, is er na jou nog een leger aan editors dat het lemma kan vervolmaken. 'In het begin zet je gewoon wat tekst neer, en dan krijg je op een gegeven

Carolien van Zoest

Secretaris/redacteur **Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten (NINO)**

Hilda en William Flinders Petrie.
Bron: Wikimedia

moment een melding dat iemand anders wat heeft veranderd aan je artikel. Eerst denk je: "Wat? Is er aan mijn artikel gerommeld?" Maar dan blijkt diegene een categorie te hebben toegevoegd, en dat is toch wel handig. De volgende keer voeg je zelf de categorie toe.'

Joris van de Riet

(gebruikersnaam: JorisEnter) Promovendus **politieke filosofie** en **internationaal recht**

^ Soggen

'Soms heb je gewoon tijd over of heb je wat afleiding nodig. Dan ga je even schrijven en heb je een uurtje later een mooi lemma. 'Het is een vorm van **soggen** waarbij je voelt dat je productief bent. In plaats van op je telefoon te scrollen, ben je bezig de algemene kennis van de mensheid te verbeteren. Het wisselt heel erg: soms ga ik ervoor zitten en ben ik drie uur bezig. Andere weken veel minder. Soms zit ik er ook gewoon tien uur aan.

^ Gebeurtenissen op 17 juli

'Als je wil beginnen met Wikipedia, kun je het beste iets bewerken waar je veel van weet. Zoek een pagina waarvan je ziet dat er iets niet klopt, of waar iets ontbreekt wat je toe kan voegen. 'In 2015, de zomer voordat ik ging studeren, zag ik dat mijn verjaardag ook de dag is waarop **Joseph Luns** overleed. En dat stond nog niet op de pagina "**Gebeurtenissen op 17 juli**", dus dat heb ik toegevoegd. Dat was het eerste lemma dat ik heb bewerkt.'

^ Obsessie

'Ik heb een lichte obsessie met het schrijven van biografieën over juristen. Omdat ik zoveel biografieën van hoogleraren heb, weet ik onderhand wie bij wie is gepromoveerd, en bij wie die dan weer is gepromoveerd. Daaruit is weer een klein project voortgekomen dat ik met hoogleraar rechten **Bastiaan Rijpkema** heb opgezet, over de academische nazaten van de Leidse professor **Eduard Meijers**. Als je dat uitzoekt, blijkt dat vandaag twee van de drie hoogleraren op deze gang van hem afstammen. 'Wikipedia is heel erg mannelijk. Het grootste deel van de onderwerpen en de gebruikers is man. En dat zie je ook heel erg terug in wat ik schrijf: juristen die al een tijd dood zijn, voornamelijk mannen. In het kader van **Internationale Vrouwendag** heb ik twee pagina's over vrouwen geschreven. Ik moet dat misschien vaker doen.'

^ Vrolijk opruimen

'Ik denk niet dat Wikipedia editen verplicht moet zijn voor academici. Het kan wel een leuk onderdeel van je werk zijn. Academici hebben vaak wel de kennis, maar we zijn ook heel erg getraind om die in een bepaalde vorm te gieten, een **proefschrift** of een artikel. Wikipedia moet voor iedereen begrijpelijk zijn, dus het kan een manier zijn om een toegankelijker schrijfstijl aan te leren. 'Probeer niet jezelf te promoten. Je moet voor de lol soms eens door de nieuwe pagina's scrollen op Wikipedia. Dat lees je dingen als: "Een superleuk bedrijf in Noord-Brabant". Ik weet wel dat er een hoogleraar rechten is die zijn eigen pagina bewerkt. Hij is er ook heel open over. Als je de **bewerkingsgeschiedenis** van zijn pagina bekijkt, zie je een gebruiker met zijn naam die allemaal dingen toevoegt die niet per se op Wikipedia thuishoren. 'Op een gegeven moment heeft iemand uit chagrijn zijn pagina **genomineerd voor verwijdering**. Toen is hij een tijdje opgehouden. Maar na een poos was er een andere gebruiker die dezelfde soort dingen ging toevoegen. Uiteindelijk bleek dat een **student-assistent** te zijn. Ik heb dat weer vrolijk zitten opruimen. Volgens mij heeft die hoogleraar nog niet door dat ik degene ben die dat doet.' <

Joris van de Riet

Promovendus **politieke filosofie** en **internationaal recht**

Eduard Meijers in 1917
Bron: Nationaal Archief / Wikimedia

Terrorisme bestrijden...

...maar dan met geduld

Een Amerikaanse marinier glijdt van een marmeren trapleuning in het paleis van Saddam Hoessein in Tikrit, Salah ad Din, Irak, 14 april 2003.

Alexander Gallo vocht als infanterieofficier in Irak. Nu doet hij onderzoek naar het anti-terrorismebeleid onder Bush, Obama en Trump. 'Meteen met geweld terugslaan, is niet altijd de juiste optie.'

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO ANP/ASHLEY GILBERTSON

Als het regent op dag van je afstudeerceremonie, dan zal jouw lichterling officieren ten oorlog trekken', vertelt contraterorisme-deskundige Alexander Gallo (46) over zijn opleiding aan de Amerikaanse militaire academie West Point. 'Tijdens mijn afstudeerplechtigheid op 2 juni 2001 kwam het echt met bakken uit de hemel.' De stortbui leek dit keer echt een voorspellende waarde te hebben: ruim drie maanden later sloegen vliegtuigen in het World Trade Center en het Pentagon. 'Alles veranderde door 11 september. We waren plots in oorlog en de aanslag zou mijn leven deels gaan bepalen. Het is de reden dat ik in mijn proefschrift het Amerikaanse contraterorismebeleid van Bush, Obama en Trump onderzoek.' Gallo maakte de *war on terror* van heel dichtbij mee, want hij werd zelf ook uitgezonden. 'In 2004 zat ik in Irak. Ik was officier in de infanterie, gestationeerd bij de stad Samarra.' In die periode begon de opstand tegen de invasie vorm te krijgen. 'Eerst werden bembommen en andere explosieven ingezet. Het verzet nam toe in intensiteit en groeide uit tot een opstand van gewapende strijders. We kregen de opdracht om Samarra, Mosul en uiteindelijk Fallujah opnieuw in te nemen.'

Het was een zeer intense ervaring. 'We lagen constant onder vuur en mijn eenheid ging vaak de strijd aan. Bij die gevechten vielen ook doden aan onze kant, ook militairen onder mijn bevel. Dat maakte enorme indruk, maar als officier moest ik elke dag mijn mensen steunen en motiveren om weer de basis te verlaten en het slagveld op te gaan. Dat is zeer vormend voor mij geweest. Toen ik daar was, was het als militaire professional niet mijn rol om over het contraterorismebeleid te oordelen. Je staat er agnostisch in en voert uit.' Toch besloot Gallo uit het leger te stappen. 'Ik was niet ongelukkig als militair maar wilde onderzoek doen naar contra-terrorisme en nationale veiligheid. Verder vond ik ook dat mijn praktijkervaring van nut kon zijn. Beleidsmakers hebben vaak niet zelf in het veld gestaan.' Gallo was staf lid van de defensiecommissie van het Huis van Afgevaardigden en gaf onder andere college aan West Point. In Afghanistan maakte hij deel uit van een team dat de terroristische dreiging voor de VS en de NAVO moest inschatten. In zijn promotieonderzoek analyseert hij twintig jaar Amerikaans anti-terrorismebeleid na 11 september. 'In het eerste decennium verschuift het beleid van "structurele

'Je moet niet alleen de kanker wegsnijden, de patiënt moet ook genezen en gedijen'

verandering" naar het "managen van dreigingen". De regering Bush vond dat het nodig was om terrorisme bij de wortel aan te pakken om het effectief te kunnen bestrijden. 'Het herstructureren van hele landen en maatschappijen hoorde daarbij; vandaar het militaire ingrijpen in Afghanistan en Irak, de welbekende regime change.' Obama had een heel andere aanpak. 'Hij focuste op één terroristische groep: Al Qaida. Die dreiging moest weggenomen worden en zijn kabinet was nauwelijks geïnteresseerd in de oorzaken van terrorisme. Amerika was oorlogsmoe en Obama had zich tijdens zijn campagne verzet tegen de oorlog in Irak. Ook sloeg de financiële- en woningcrisis toe vanaf 2008.' Bush was al begonnen met het inzetten van drones om doelwitten uit te schakelen, maar dan vooral in Afghanistan. 'Obama bouwde dat programma enorm uit en voerde ook drone-aanvallen uit in Somalië en Jemen.' Zowel Bush als Obama hadden een intuïtieve manier van denken, vertelt Gallo. Allebei vonden ze dat zij helder zagen wat er moest gebeuren om terrorisme aan te pakken. 'Zij hakten snel knopen door, ook als die beslissing op incomplete informatie was gebaseerd. Door snel actie te ondernemen, word je al snel als doortastende leider gezien. Aan de andere kant kun je door onmiddellijk te reageren het probleem verkeerd inschatten.'

Het beleid veranderde onder Trump in een pragmatische aanpak. In zijn kabinet werd contraterorisme minder als prioriteit gezien. 'De focus lag op de competitie aangaan met andere wereldmachten, zoals China, en niet op met militaire inzet terrorisme bestrijden. Trump voerde controversieel beleid, zeker. Maar zijn regering zocht regelmatig een niet gewelddadige oplossing tegen terrorisme. Het verbod op het inreizen van moslims bijvoorbeeld, in 2017.' Ook liet hij bilaterale onderhandelingen voeren met de Taliban. 'De Amerikaanse diplomaten gingen dus voorbij aan de nationale overheid in Kabul. Of je dat nou goed of slecht vindt, of er neutraal in staat, niemand had dat eerder op die manier gedaan.' In zijn onderzoek beschrijft Gallo vier soorten beleidsmakers. Bush classificeert hij als 'de commandant' die het hele probleem fundamenteel en onmiddellijk wil aanpakken. Obama is 'de aanklager' die zich uitsluitend richt op de dreiging, en dus niet op de oorzaken van terrorisme. Trump is 'de onderhandelaar' die wil verzoenen en diplomaten laat onderhandelen met terroristen. Er is nog een vierde type: 'de dokter'. 'Die staat open voor een grote verscheidenheid aan ideeën en probeert zoveel mogelijk informatie binnen te halen en te analyseren voordat er beleid wordt gemaakt. Je moet niet alleen de kanker wegsnijden, de patiënt moet ook genezen en gedijen. Geen van de regeringen uit de laatste twintig jaar kun je zo beschrijven, maar ik denk dat het een interessante aanpak zou zijn.'

Alexander Gallo, *Understanding Continuity and Change in us Counterterrorism Policy Through Policymaker Profiles*, Promotie is 27 maart, 16.15

Mis niets en download nu de Mare-app

Blijf op de hoogte van het laatste universiteitsnieuws, lees onze interviews met wetenschappers en weet wat er speelt in het Leidse studentenleven!

TWIJFELTRAJECT

Wel of niet promoveren? Luister naar onze PhD-podcast!

Met je vrienden praat je het best

Psycholoog Iris Koele onderzocht de invloed van vriendschappen op de leerprestaties en het mentale welzijn van adolescenten. 'De kracht van vrienden wordt onderschat.'

DOOR POL KOOPMAN

'Als kind zijn je vrienden vaak leuk gezelschap, maatjes om samen leuke activiteiten mee te ondernemen', zegt psycholoog Iris Koele. 'Die rol verandert bij adolescenten. Die periode tussen puberteit en volwassenheid zit vol (hormonale) veranderingen waarin jongeren loskomen van hun ouders en hun eigen, onafhankelijke plaats in de wereld zoeken. Ze richten zich dan logischerwijs op hun leeftijdsgenoten. Vriendschappen in deze periode zijn anders dan die in de kindertijd. Voor jongvolwassenen gaan vrienden een bron van sociale en emotionele steun vormen. Via hen ontwikkelen ze zich.'

Koele onderzocht voor haar promotie twee jaar lang het effect van vriendschappen op de leerprestaties en het mentale welzijn van jongvolwassenen, zowel neurotypische als jongeren met aandoeningen als ADHD.

'Om dat te meten heb ik gekeken naar de activiteit in het deel van je hersenen dat gaat over beloningen en het verwerken van uitkomsten. Proefpersonen keken dan naar ofwel een vriend ofwel een onbekende leeftijdsgenoot die een spelletje speelde en dan won of verloor. Om hun welzijn te meten heb ik de jongeren psychologische taken gegeven en ze vragelijsten over hun mentaal welzijn laten invullen.

'Uit eerder onderzoek blijkt dat jongeren met ADHD beloningen anders verwerken. Wij vonden echter in een sociale context geen verschil met neurotypische jongeren, ook niet wat betreft vriendschapskwaliteit. Anders dan eerder werd aangenomen is deze groep goed in staat om een hechte vriendschap aan te gaan en te onderhouden. Dat is hoopgevend.'

Koele deed haar onderzoek in een bewogen tijd. De onderzoeksperiode overlapt voor een groot deel met de coronacrisis en de bijbehorende lockdowns.

'Met de gedragsstudie begonnen we eind 2019, net voor de coronamaatregelen jongeren verplichtten tot onderwijs op afstand. We hebben dertien middelbare schoolklassen gevolgd over een periode van twee jaar. We zagen dat in die tijd dat de angst- en depressieklachten toenamen en de leerprestaties afnamen. Jongeren met een hogere vriendschapskwaliteit hadden daar minder last van, zowel net voor als tijdens de pandemie. Op leerprestaties hadden vriendschappen dan weer minder invloed, maar dat kan ook te maken hebben met de vrij statische taak die we de jongeren gaven.

'In de toekomst zouden beleidsmakers echt beter moeten beseffen dat ze de cognitieve en mentale ontwikkeling van jongeren kunnen schaden met zulke maatregelen. Ik zie in de praktijk de effecten nu nog.'

'Zelf werk ik als kinder- en jeugdpsycholoog. Voor mijn praktijk is dit onderzoek erg waardevol. Ik behandel jongeren met zowel ADHD als angst- en depressieklachten. Die tweede groep heeft over het algemeen meer moeite met het aangaan van vriendschappen. Ze kunnen zo in een negatieve spiraal terecht komen. We proberen er vaak de ouders bij te betrekken – een behandelaar zien ze immers ook maar één keer per week of soms minder – maar daar deel je natuurlijk ook liever niet alles mee.

'Het beste praten ze met hun vrienden, niet alleen maar over de zware onderwerpen maar ook gewoon ter afleiding, voor de gezelligheid. Wij helpen ze dan hun netwerk in kaart te brengen, van de mensen die het dichtst bij tot de mensen die verder van ze af staan. We helpen de jongeren hun vriendschappen uit te breiden, stapje voor stapje.

'Als het kan betrekken we de vrienden ook in de behandeling. De kracht van vrienden wordt nog wel eens onderschat. De behandelaar wordt soms ook op een voetstuk gezet, maar je wilt dat jongeren ook na hun behandeling goed verder kunnen.'

Iris Koele, *Treasuring teen friendships*, promotie is 26 maart

KORTE MARE

Heb jij tijdens college iets opvallends gehoord? Zei iemand iets grappigs of opmerkelijks in huis, op je vereniging of op de faculteit?

Word schrijver voor onze nieuwe rubriek Korte Mare en stuur je verhaal van maximaal 120 woorden in naar redactie@mare.leidenuniv.nl

Als familie-eer tot moord leidt

Bewoner van Expertisecentrum Fier in Leeuwarden dat hulp, behandeling en opvang biedt aan slachtoffers van eergelateerd geweld, mensenhandel en mishandeling

'Een vader die zijn "bevleete" dochter een pak rammel geeft of zelfs doodt, geldt als man van zijn woord'

Bijzonder hoogleraar rechtsantropologie Janine Janssen doet voor de politie onderzoek naar eergelateerd geweld, waarvan er jaarlijks zeshonderd worden gemeld. 'Ik denk dat wij maar een fractie zien van wat er echt gebeurt.'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN
FOTO ANP/KEES VAN DE VEEN

Op zaterdagavond 28 februari 1976 bevinden zich rond kwart voor elf 's avonds vier leden van het Turkse gezin B., nog drie andere Turkse bezoekers en twee Nederlandse automonteurs in een Leidse woonkamer aan de Joubertstraat. Niet veel later komen nog twee Turkse jongens (van 19 en 15 jaar) langs. Wanneer zij op het punt staan om te vertrekken, haalt de oudste van de twee een pistool tevoorschijn, waarmee hij driemaal schiet op Memis Tank, een van de bezoekers. Al snel worden geruchten, die al een tijdje de ronde deden onder Turkse Leidenaren, ook bekend op het politiebureau. Tank zou de zus van de schutter hebben verkracht. Bovendien had Tank twee keer geprobeerd haar echtgenoot te vermoorden. Ook zou hij een verhouding hebben gehad met mevrouw B., de bewoonster van het pand waar Tank aan zijn einde zou komen.

De zaak was niet moeilijk op te lossen, schrijft Janine Janssen, bijzonder hoogleraar rechtsantropologie aan de Open Universiteit, in haar boek *Focus op eer*. Hoewel in deze zaak alle getuigen met een Turkse achtergrond elkaar tegenspreken, hadden de Nederlandse automonteurs 'op de eerste rij gezeten en konden helder verslag uitbrengen'. Dus wat betreft politiewerk was de zaak Tank snel afgerond, het duiden van het motief bleek echter nog een uitdaging voor de agenten.

'Er is geen feit dat je kunt constateren, het is een motief', zegt Janssen, hoofd onderzoek bij het Landelijk Expertise Centrum Eergelateerd Geweld van de Nationale Politie. Vrijdag neemt ze deel aan een paneldiscussie over eerwraak op het congres 'Ongelijkheid in de strafrechtspleging' aan de Leidse rechtenfaculteit.

Ontvoering

'Het is niet iets wat je kunt zien of aanraken, waardoor het soms lastig kan zijn voor dienders om te constateren of er eer in het spel is of niet. Voor de politie is het van belang om inzicht te hebben in motieven van mensen. Dan kun je bepalen: gaat de situatie escaleren of houdt het nu op?'

Eergelateerd geweld wordt gepleegd wanneer de familie-eer geschonden is of als dat dreigt te gebeuren. Dat gaat vaak over seks voor het huwelijk, partnerkeuze of ongehuwd ouderschap. Dat geweld kan gaan van sociale uitsluiting, zware mishandelingen, bedreigingen, ontvoeringen, verkrachtingen tot in sommige gevallen zelfs moord of doodslag.'

Veel familieleden kunnen zich met het conflict bemoeien, vertelt Janssen. 'Naast het kerngezin, kan ook de "extended family", zoals opa's, tantes of zelfs achterneven, zich gaan mengen in de situatie. Als politie moet je diepgravend analyseren hoe de familie in elkaar zit,

waar de conflicten over gaan en wie erbij betrokken zijn. Als eer als motief geconstateerd wordt, moet je er rekening mee houden dat de groep betrokkenen erg groot kan zijn.'

Al die familieleden zouden namelijk heftig kunnen reageren op eerschending. 'De reputatie van het ene familielid straalt af op de gehele familie. Stel: een vrouw heeft seks voor het huwelijk, dan staat zij meteen als "slet" te boek en als zij zussen heeft, kan dat betekenen dat die zussen ook niet deugen en daardoor ook geen geschikte huwelijkspartners meer zijn. Je krijgt te maken met sociale uitsluiting van de hele familie.'

Dwingende denkwijze

Er kunnen ook economische consequenties aan verbonden zijn voor de familie. 'Soms komen mensen uit de gemeenschap om dit soort redenen niet meer naar de winkel van bijvoorbeeld de vader van de "bevleete" vrouw. Als hij dan zijn dochter een flink pak rammel geeft of zelfs doodt, denkt de gemeenschap: goh, dat is een man van zijn woord, want hij heeft ingegrepen. Dan is de schande als het ware uitgewist, de vlek is verdwenen. Dan komen klanten terug naar de winkel. Zo'n denkwijze dwingt mensen snel tot geweld.'

'Gender speelt hier natuurlijk een rol in. Wat als eervol wordt gezien of juist niet, wordt ingekleurd door opvattingen over hoe mannen en vrouwen zich horen te gedragen. Van vrouwen wordt verwacht dat ze als maagd het huwelijk in gaan, maar voor mannen is dat niet het geval. Als vrouwen toch hun maagdelijkheid verliezen voor het huwelijk en dit wordt bekend in de sociale omgeving van de familie, is de eer van de familie geschonden en kunnen de vrouwen te maken krijgen met sociale uitsluiting of zwaar geweld.'

Jaarlijks worden aan het centrum zeshonderd complexe zaken voorgelegd die met eergelateerd geweld te maken hebben. 'Dat is dus meer dan een zaak per dag.' Toch is uit die cijfers niet af te leiden hoe het met de eerproblematiek in Nederland is gesteld. 'Ik denk dat wij maar een fractie zien van wat er daadwerkelijk gebeurt. Wij zien voornamelijk de zwaarste zaken voorbij komen.' Wel krijgt de politie een steeds beter beeld van het probleem. 'De zaken gaan met name over mensen die van oorsprong uit Syrië, Afghanistan, Marokko of Turkije komen, en af en toe over mensen uit de Balkan. Maar de grootste groep komt uit Syrië. Of daar het probleem ook het grootst is, weten we niet.'

Escalatie

Door de komst van sociale media escaleren conflicten sneller. 'Hoewel het om heel oude eercodes gaat, vinden ze ook hun weg naar de sociale media. Bij eerschending gaat het vaak om geheime, maar als een roddel of geheim eenmaal op internet staat, krijg je het niet weg. De familie uit het land van herkomst ziet hierdoor ook meer. Het kan best voorkomen dat een oom uit Marokko in het vliegtuig stapt om hier in Nederland even orde op zaken te stellen, omdat hij iets op Facebook gezien heeft wat de eer van de familie schendt.'

Bij eergelateerd geweld gaat het volgens Janssen niet alleen om het herkennen van de zaken, maar daarnaast ook om het erkennen van deze problematiek. 'Gewelddadig eerherstel kan niet langer als een "exotisch" en geïmporteerd probleem worden gezien. Het is iets wat onderdeel is van de Nederlandse samenleving. In een samenleving zijn wij in feite allemaal aan elkaar verbonden en we moeten samen het keerpunt zien te bereiken om eergelateerd geweld te stoppen.'

Ongelijkheid en de strafrechtspleging, congres, Kamerlingh Onnes Gebouw (0.51 en 80.25), vrijdag 22 maart, 9:30 - 17:00

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van €4.500 te boven gaan

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord, basisonderwijs**, 6 leerlingen. Taal en rekenen. **Voortgezet onderwijs:** *Natuur- en scheikunde 3 vmo TL. *Nederlands, economie 3 mavo. *Engels, 2 vmo-basis. *Economie, 4 havo. *Natuur- en scheikunde, 2 mavo. **Leiden-Zuid**, *4 leerlingen basisonderwijs, groep 4, 5 en 6. Woordenschat, lezen. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week.

Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Cursussen Beeldhouwen en Boetseren in Leiden. Zie het actuele aanbod op www.jeroenspijker.nl/ Sculpture and modeling courses in Leiden. **Studenten krijgen 50 euro korting.** See www.jeroenspijker.nl/ for the current offer.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi- commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftiendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet b.v., Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem, +31 (0)23-5714745, info@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.
online
Bluesky @mareonline.nl
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad
Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 5.000

Hoofredactie:
Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Marciëlle van der Kraan
m.w.s.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl

Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Else van der Steeg
e.h.van.der.steeg@mare.leidenuniv.nl
Pol Koopman (stagiair)
Elena van der Kloek (stagiair)

Medewerkers: Romy van den Akker |
Emiel Beinema | Lente van den Berg |
Remco Breuker | Josette Daemen | Lorenzo Gerritsen | Omar Ghaly | Olaf Leeuwis | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Fotografie: Taco van der Eb |
Marc de Haan

Illustraties: Bas van der Schot |
Bandirah | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk,
Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet b.v.
Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023 - 571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
<https://bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad>

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit
(voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmman | Nour Eldin Emara | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

CULTUUR

Fuji en kersenbloesem, Katsushika Hokusai, ca. 1800 - ca. 1805

Hoe één Engelsman de Japanse kersenbloesem redde

Zonder de rijke Engelsman Collingwood Ingram waren veel Japanse sierkerssoorten uitgestorven geweest, zegt Japans politiek journalist Naoko Abe. 'Ik wil laten zien hoe een bloem zoveel macht kan hebben.'

DOOR ELSE VAN DER STEEG
AFBEELDING RIJKSMUSEUM

Toen de Japanse politiek journalist Naoko Abe in 2001 naar Londen verhuisde, viel het haar op dat er een grote variëteit aan Japanse sierkersen in de stad stond. Ze besloot uit te zoeken hoe het kwam dat de sierkers, die zo nauw verbonden is met haar geboorteland en de inwoners, in Londen zo wijdverbreid was. Haar zoektocht leidde al snel naar één man: Collingwood Ingram (1880-1981), een rijke Engelsman die in een klein plaatsje in Kent woonde. Japan en de kersenboom zijn zo sterk met elkaar verbonden dat de kersenbloesem 'in onze ziel is gegrift', zegt Abe. Juist daarom is het opvallend dat de grootste Japanse kersentuin ter wereld in het bezit was van de rijke Engelsman. Daarover schreef ze in 2016 het boek *Sakura: Hoe een Engelsman de Japanse kersenbloesem redde*, waarmee ze de Nihon Essayist

Club Award won. Het werd een paar jaar later vertaald naar het Engels en in 2020 naar het Nederlands. Zondag 24 maart geeft ze er een lezing over op het Kersenbloesemfestival in Wereldmuseum Leiden.

Abe: 'Ingram verzamelde stekjes van kersenbloesembomen in Japan en plantte ze in zijn tuin in het dorpje Benenden. Hij introduceerde heel veel variëteiten van de Japanse kers, niet alleen in het Verenigd Koninkrijk, maar in heel Europa en de rest van de westerse wereld.'

Ze moet lachen als ze vertelt dat Ingrams tuin de grootste collectie aan kersen bevatte, want het is gek om te bedenken dat dat in Engeland was en niet in Japan, een land waar de bloesem zo ingebed is in de cultuur.

En toch. Zonder de tuin van Ingram waren veel Japanse sierkerssoorten nu uitgestorven geweest. Abe: 'Een belangrijke soort die hij heeft gered, is de Taihaku, de grote witte kers.' In haar boek omschrijft ze hoe Ingram in 1926 in Japan in gesprek was met kersenexpert Seisaku Funatsu, die Ingram een foto liet zien van een nu uitgestorven kersensoort. "Deze kers groeit in mijn achtertuin in Kent!" had Ingram eruit geflapt.

Maar de Japanse expert geloofde Ingram niet. Bij thuiskomst deed Ingram verschillende pogingen om stekjes van de kers naar Japan te sturen, maar die overleefden de reis telkens niet. 'Het kostte vijf jaar, maar uiteindelijk lukte het om een stekje, gestoken in een aardappel, levend te laten aankomen in Japan.' Ingram kwam voor het eerst in Japan in 1902, waar hij ondersteboven was van de cultuur van het land en ook van de kersbomen. Terug in Engeland leerde hij meer over de bomen, hij vroeg kennissen uit Japan om hem stekjes op te sturen die hij liet opbloeien in zijn tuin in Benenden, en ontpopte zich langzaam tot ware kersenbloesemexpert. Zo kwam hij uiteindelijk ook aan de bijnaam "Cherry".

Abe: 'De sierkers wordt in Japan gewaardeerd omdat hij het eind van de winter symboliseert. Die is in Japan niet zo lang als in Europa, maar toch: als de kersenbloesems beginnen te bloeien,

is dat een voorbode van de lente. De tijd dat mensen vrolijker zijn en het leven begint terug te komen. Het geeft een gevoel van geluk.'

In haar lezing vertelt ze over de historische symboliek van de Japanse kersenbloesems, de Sakura. 'In de geschiedenis van meer dan duizend jaar stonden de kersenbloesems symbool voor verschillende dingen. Ze stonden voor reproductie, het beschermen van de rijstvelden, het beschermen van mensen, maar ook voor de vergankelijkheid van schoonheid, een kort leven en reïncarnatie. De symboliek van de kersenbloesem kan snel veranderen, en dat gebeurde ook in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog.'

'Japan was tweehonderd jaar afgesloten geweest voor de westerse wereld, maar toen het land halverwege de negentiende eeuw opende, werden modernisering en industrialisatie belangrijk. Militarisering kreeg de prioriteit en een jonge kers, de Yoshinokers, werd het symbool voor Japans groeiende status. Het land wilde gezien worden als een grootmacht. Het voerde eerst oorlog met China, in 1894-95, en daarna met Rusland, in 1904-05. Na iedere overwinning werden er en masse Yoshinokersen geplant.'

Nog steeds bestaat tachtig tot negentig procent van de kersenbloesembomen in Japan uit deze soort, vertelt Abe. 'Het was een jonge boom, zo'n 160 jaar oud. Hij was mooi en goedkoop te verspreiden. Maar daardoor verdwenen veel van de andere achthonderd variëteiten, sommige al meer dan duizend jaar oud.' Een ontgoocheling voor Ingram toen hij terugkwam in een totaal veranderd Japan in 1926. 'Een andere belangrijke bijdrage van Ingram was zijn nadruk op diversiteit. We zien nu met het veranderend klimaat hoe belangrijk dat is, maar Ingram had het er in 1926 al over.'

Maar rond die tijd lag de prioriteit van de Japanse overheid niet bij het diversifiëren van de kers. 'De Yoshino werd het symbool voor de moderne Japanse macht, en uiteindelijk het symbool voor imperialisme tot in de Tweede Wereldoorlog. Ik wil mensen

bewust maken van het gevaar dat erin schuilt. Tijdens de Tweede Wereldoorlog veranderde de symboliek van de kersenboom, maar niemand had dat door. De kersenbloesem zit zo diep in onze ziel gegrift, dat het onopvallend kon gebeuren. We moeten ons ervan bewust zijn hoe makkelijk die symboliek kan omslaan en gebruikt kan worden om een ideologie uit te dragen.'

Over de vraag hoe de symboliek na de Tweede Wereldoorlog weer terug veranderde naar wat het daarvoor was, moet ze even nadenken. 'Het is een complexe geschiedenis. Na de oorlog besloot Japan om een vreedzaam land te worden en dat voor altijd te blijven. Maar het Japan na de oorlog was bezig met wederopbouw, en dus werd dezelfde goedkope variant van de kers weer geplant.'

Gelukkig is in de jaren erna de nadruk op diversificatie weer wat gegroeid in het land. 'In 2017 werden in Engeland nog vijf nieuwe variëteiten van de kersenbloesem ontdekt die in Japan waren uitgestorven. Dankzij Ingram zijn die in 2022 weer teruggekeerd naar Japan. En ook in Japan zelf worden met name in kleinere dorpjes steeds meer verschillende soorten geplant en ontdekt.' Juist omdat de kers zo nauw aan Japan is verbonden, kon de symboliek rondom de boom onopgemerkt veranderen. 'Op een onderbewust niveau weet iedereen in Japan denk ik wel dat mensen in de oorlog militaristische kersenbloesemliedjes zongen, terwijl ze soldaten uitzwaaiden die op zelfmoordmissies vertrokken. Ik wil aan de wereld vertellen dat dit gebeurde en laten zien hoe een bloem zoveel macht kan hebben. En ook wij Japanners moeten ons bewust zijn van wat er in het verleden met de kersenbomen is gebeurd, om te zorgen dat het niet weer gebeurt. Het moet een symbool zijn van vriendschap en vrede, niet van ideologie.'

Kersenbloesemfestival, Wereldmuseum Leiden, zondag 24 maart. De lezing van Abe is om 14.30 uur in de grote zaal. Entree €16 (studenten €10)

Are you a
STUDENT
interested in
the promising
future of
**QUANTUM
INFORMATION
SCIENCE &
TECHNOLOGY?**

Apply now for the MSc Quantum Information
Science and Technology (QIST)

Stay at the forefront of fundamental knowledge of quantum technology and develop practical applications in the field by combining (quantum) physics, mathematics, computer science and electrical engineering. The programme is designed for BSc students in Physics, Mathematics, Electrical Engineering, Computer Science or Astronomy. For more information, scan QR code below.

‘Soms zeg ik acht keer per uur: “Welkom in de baarmoeder!”’

DOOR EMIEL BEINEMA
FOTO MARC DE HAAN

Hoe ben je bij het museum Corpus terechtgekomen?

‘Ik werk hier nu twee jaar en negen maanden, maar ik weet het nog als de dag van gisteren. Ze hadden toen veel mensen nodig, dus ik had mijn sollicitatie op een avond met vijftien tegelijk, alsof ik moest hospiteren. Er werd maar één iemand afgewezen. De rest werd als een soort jaarclub aangenomen. ‘Hiervoor werkte ik in een binnenspeeltuin in Warmond. Daar was ik het op een gegeven moment zat: die kinderen poepen overal. Via een vriendin die hier al werkte kwam ik op die ‘hospiteeravond’. In Corpus wordt er wel gekotst, maar daar zijn andere schoonmakers voor.’

Wat moet je wél doen?

‘Mensen vragen me vaak: “Geef jij de rondleidingen?” Alsof ik iets van biologie weet. Onderhand kan ik de teksten van de rondleiding wel dromen, maar verder dan dat kom ik niet. Ik studeer Latijn en Grieks met een reden. Ik weet: “corpus” is Latijn. ‘Het idee van Corpus is dat je met een audiogids door het menselijk lichaam reist. Mijn collega’s en ik staan bij vier platforms die je onderweg steeds naar de volgende verdieping brengen. ‘Als ik bij het eerste platform begin met: “Welkom in de baarmoeder” is het altijd: “haha, giechel giechel”. Maar als je dat acht keer per uur zegt, is de grap er

voor jezelf wel een beetje vanaf. Ik ben daar om het platform te bedienen en als er iemand flauwvalt of kotst, gemiddeld zo’n één of twee keer per dag, heb ik een portofolio waarmee ik iedereen kan bereiken.

Er zijn ook andere taken: soms sta ik in de horeca, in de congressalen of bij de kassa. Van bij de kassa staan, krijg ik grijze haren. Mensen komen vaak te laat, maar er moet wel elke zevenenhalve minuut een groepje vertrekken. En als ze een halfuur moeten wachten, krijg ik de volle laag over me heen, dus moet ik de hele tijd iedereen tussen groepen verschuiven.’

Is reserveren verplicht?

‘Het wordt aangeraden, maar hoeft niet. Er zijn ook mensen die gewoon binnen komen lopen. Dat zie ik onderhand meteen aan ze. En als ik ze in hun portemonnee zie zoeken naar een museumkaart, weet ik al dat ik ze “nee” moet verkopen, want die accepteren we niet. Als ze erg schrikken van de prijs, zeg ik: “Naturalis is om de hoek”.’

Welke taken vind je het leukst?

‘Het chillste zijn de congressen: drankjes serveren, een beetje met collega’s kutt en het eten opeten dat overblijft. De kassa is weliswaar *killing*, maar het geeft ook veel voldoening als het uiteindelijk allemaal klopt. ‘Onlangs hadden we een horrorweek. Dat was iets totaal anders, een soort escaperoom. Toen stond ik hier om bezoekers bang te maken, mocht ik eindelijk tegen ze schreeuwen. Het was belastend voor mijn stem, maar emotioneel heel bevrijdend.’

COLUMN | MAIA DE QUAY

Ik kan me weer met studentikoze apathie op de bank parkeren

Het is half maart en vandaag had ik het laatste college van mijn master die in september vorig jaar startte. Nog één tentamenweek en drie maanden scriptie schrijven voor de boeg, en dan is ook dit feest weer afgelopen. Doordat ik straks geen fysieke colleges en werkgroepen meer heb, komt er ook een eind aan mijn leven als forens die vier keer per week pendelt tussen Den Haag en Amsterdam (of nouja, Buitenveldert-West). Aangezien de Vrije Universiteit zich achter de Zuidas bevindt, moet ik voor mijn wandeling naar de universiteit dan ook dit fascinerende stukje Nederland

‘Je ziet meteen reclames voor het type HENRY (High Earner Not Rich Yet)’

doorkruisen. En hoewel deze wandeling nog geen tien minuten duurt, kunnen de werelden bijna niet meer van elkaar verschillen. Zo word je – zodra je station Amsterdam Zuid uitloopt – meteen geconfronteerd met reclames bedoeld voor het type HENRY (*High Earner Not Rich Yet*) waar de Zuidas om bekend staat: een ‘powerlunch’ deal (*three courses served within 1 hour!*) en een hallucinante tekst van een spa (*a space for radical self-care and deep healing, combining state of the art technologies with ancient wisdom to expand human potential*). Honderd meter en twee overprijsde kinderdagverblijven, drie sportscholen en één Rocycle verder sla je vervolgens een hoek om richting een treurig voetbalveld, een treurige ringweg en, jawel, het treurige hoofdgebouw van de VU. Van alle overdadige luxe van enkele meters terug is niets meer te bekennen. Terwijl mijn relatiepersoon - werkend op de Zuidas - wordt gefeteerd met gratis vegan sushi en *flat whites* met haveremelk, betaal ik verderop bijna acht euro voor een kleffe bak rijst met wortelschaafsel die slim wordt verkocht als

‘poké bowl’ en slootwater dat direct uit de auto-maat op de grond valt omdat de bekertjes zijn verbannen en ik er zelf niks onder heb gezet. Dát is pas een powerlunch. Desalniettemin is het niet alléén maar verliezen als student aan de VU. Als ik namelijk na een avondseminar om 18:30 de trein in stap richting Den Haag en de coupé deel met allemaal geradbraakte 26-jarigen, voelt dat niet alleen als solidariteit tussen mede-slachtoffers maar toch ook alsof ik de winnende partij ben. Ik kan me thuis immers met welbekende studentikoze apathie tevreden op de bank parkeren terwijl mijn leeftijdsgenoten die onderhevig zijn aan de grillen van de firma Zuidas & Co zich thuis waarschijnlijk nog een paar uurtjes kwaad mogen maken voor De Zaak. Uiteindelijk betaalt die vegan sushi zichzelf natuurlijk ook niet.

Maia de Quay studeert Rechten